

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2022/2055

Saksbehandler: Sindre Kolstad Valan

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia	15/2022	29.04.2022

Femundsmarka NP - organisert ferdsel - sommer - 2022 - Gustav Bringby/Prima Travel

Saksprotokoll i Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia - 29.04.2022

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia gir dispensasjon til Gustav Bringby for organisert ferdsel til fots i henhold til § 3 punkt 4.2 i vernebestemmelsene for Femundsmarka nasjonalpark av 21.02.2003. Dispensasjonen gjelder for inntil 1 tur i perioden 22. august 2022 til 27. august 2022.

Vilkår:

- Størrelsen på gruppa kan være inntil 20 personer.
- Opplegget forutsettes å være i tråd med det som er angitt i søknaden og med fokus på sporløs ferdsel.
- Ferdselen må foregå hensynsfullt og varsomt slik at det ikke skjer skade på naturmiljø eller kulturminner. Dyrelivet må ikke forstyrres.
- Det forutsettes at det ved gjennomføringen av turene tas særlig hensyn til reindriften slik at risiko for forstyrrelser unngås.
- Det skal leveres en rapport etter at turene er gjennomført. Denne må inneholde informasjon om omfanget/antall turer, hvor mange deltakere det har vært og hvilke områder/traseer som er benyttet. Frist for innlevering er 1. oktober 2022.
- Brudd på vernebestemmelse, retningslinjene i forvaltningsplan og vilkårene i dette vedtaket vil kunne medføre at tillatelsen trekkes med umiddelbar virkning.
- Tillatelsen må medbringes og kunne fremvises under turene.

Behandling

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt (5-0).

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia gir dispensasjon til Gustav Bringby for organisert ferdsel til fots i henhold til § 3 punkt 4.2 i vernebestemmelsene for Femundsmarka nasjonalpark av 21.02.2003. Dispensasjonen gjelder for inntil 1 tur i perioden 22. august 2022 til 27. august 2022.

Vilkår:

- Størrelsen på gruppa kan være inntil 20 personer.
- Opplegget forutsettes å være i tråd med det som er angitt i søknaden og med fokus på sporløs ferdsel.
- Ferdsele må foregå hensynsfullt og varsomt slik at det ikke skjer skade på naturmiljø eller kulturminner. Dyrelivet må ikke forstyrres.
- Det forutsettes at det ved gjennomføringen av turene tas særlig hensyn til reindriften slik at risiko for forstyrrelser unngås.
- Det skal leveres en rapport etter at turene er gjennomført. Denne må inneholde informasjon om omfanget/antall turer, hvor mange deltakere det har vært og hvilke områder/traseer som er benyttet. Frist for innlevering er 1. oktober 2022.
- Brudd på vernebestemmelse, retningslinjene i forvaltningsplan og vilkårene i dette vedtaket vil kunne medføre at tillatelsen trekkes med umiddelbar virkning.
- Tillatelsen må medbringes og kunne fremvises under turene.

Saksdokumenter (følger saken)

Rapport – Femundsmarka NP – Organisert ferdsel – vinteren 2022 – Gustav Bringby av 31.03.2022.

Bakgrunn

Gustav Bringby søker om å få gjennomføre guidede turer i Femundsmarka nasjonalpark i 2022. Turene vil gjennomføres til fots i en gruppe (opptil 15 personer totalt), med turleder. Blir det over 15 personer vil det være to guider fordelt på to grupper. Søker opplyser å ha jobbet over fem år som guide på Grövelsjöns fjellstasjon. Søker er veldig interessert i naturen og guider oftest i et lavt tempo for å kunne fortelle om naturverdiene og hvordan ta hensyn for å ikke forstyrre. Søker opplyser at han er godt kjent i aktuelle områder og er godt kjent med regler og god skikk for ferdsel og opphold i nasjonalparken. Søker ønsker også å fokusere på hensynet til rein og reindriften i området.

Søker ønsker muligheten for å gjennomføre 1 tur i perioden 22-27. august i 2022, høyst sannsynlig den 25. august.

Aktuelle trasè for søker:

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Verneforskrift for Femundsmarka nasjonalpark

Formålet med opprettelsen av Femundsmarka nasjonalpark er:

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentligste urørt fjell- og skogområde.
- å bevare landskapsformer med blant annet det særpregede dødislandskapet med blokkmark, morenerygger, sjøer og vannsystemer
- å bevare det biologiske mangfoldet med et egenartet plante- og dyreliv.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelser gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Kulturminner i nasjonalparken skal sikres mot skade. Området skal kunne nyttes til reindrift. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse.

§3 pkt. 4.2 Ferdsel

Bestemmelsene i denne forskrift er ikke til hinder for tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger. Annen organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten, jf forvaltningsplanen.

Den omsøkte aktiviteten kommer ikke inn under de gruppene som nevnes i unntaksbestemmelsene.

Naturmangfoldloven

Ferdsel til fots i samsvar med friluftslovens regler er tillatt, jf. naturmangfoldloven § 35. Slik ferdsel kan bare begrenses eller forbys i avgrensede områder i nasjonalparker, og bare dersom det er nødvendig for å bevare planter eller dyr, kulturminner eller geologiske forekomster.

Vurderinger

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at saken skal vurderes i henhold til prinsippene i lovens §§ 8-12, angående kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige driftsmetoder (§ 12).

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget

Turene berører den sørlige delen av Femundsmarka nasjonalpark, og innebærer tradisjonell turvirksomhet til fots. Nasjonalparkstyret har en generelt god kunnskap om områdene fra naturfaglige registrering- og sammenstillingsmateriale som er utarbeidet i forbindelse med verneplanprosesser, forvaltningsplanprosesser og andre kunnskapsinnhentinger i Femundsmarka. Store deler av nasjonalparkene er vurdert som sårbare områder jf. kartlegginger av biologisk mangfold og reindrift. De indre områdene av Femundsmarka: Grøtådalen-Vonsjøan-Styggsjøan-Skedbro-Muggsjølia ligger innenfor det som i forvaltningsplanen kap 2.2.5 – kart 4 er angitt som viktige arealer for rødlistede, sjeldne og forstyrrelsesfølsomme fugle- og pattedyrarter.

Den omsøkte aktiviteten berører Svahken Sijtes (Elgå reinbeitedistrikt) sentrale deler i sommerhalvåret. Midtsommers oppholder reinen seg for det meste over skoggrensa, der den får dekket sine behov for beite, ro, avkjøling og minst mulig insektplage. Sommer er også tid for kalvemerking. Svahken sijte merker vanligvis kalvene rundt midtsommer, før reinen trekker ned i skogen. I denne perioden er det viktig at ferdsel ikke forstyrrer kalvemerkingen. Den omsøkte aktiviteten er utenfor den mest sårbare perioden for rein. Studier og erfaringer viser at senvinter og kalving er de mest sårbare periodene for reinsdyr.

§ 9 Føre – var prinsippet

Kunnskapsgrunnlaget anses som tilstrekkelig for å kunne behandle saken. Føre-var prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

Den foreslåtte organiserte turen vil være i områder der det ellers er en del ferdsel i den aktuelle perioden. Det søkes om turer med en gruppe (opptil 15 personer). Disse turene kan derfor ikke sies å gi en urimelig stor belastning. Det er positivt med en guide som kan veilede og informere de som er med på turopplegget. De foreslåtte turene berører flere viktige biotoper for dyreliv og reindrift som er sårbare for forstyrrelser, særlig i hekke- og yngletida

fra april til midtsommer. Den omsøkte aktiviteten i slutten av august er derimot utenfor den mest sårbare perioden for dyrelivet.

Med en begrensning til utenfor de sårbare periodene og områdene, vurderes ferdsel til fots langs den foreslåtte traseen til ikke å gi ytterligere belastning på naturverdiene, enn det den øvrige ferdselen gir. Ved bruk av en begrensning i tid og rom og andre vilkår, kan dette sikre at naturmangfoldet ikke blir nevneverdig belastet. Nasjonalparkstyret mottar relativt få søknader om organisert ferdsel i verneområdene. Organisert ferdsel utgjør derfor en veldig liten del av den totale andelen besøkende til området.

Nasjonalparkstyret praktiserer å gi dispensasjon for organiserte grupper opptil 20 personer. Over 20 personer er en stor gruppe som blant annet vil kreve et stort behov for ved og mulig ha en større forstyrrelseseffekt på dyrelivet, derfor vil påvirkningen på vegetasjon og dyreliv kunne bli større fra store grupper.

Femundsmarka er et viktig område for sørsamisk reindrift og den foreslåtte traseen vil berøre disse områdene i den omsøkte perioden. Turene er av et begrenset omfang både i tid og antall deltakere som antas vil påvirke reindriften og andre brukere av området i beskjeden grad. Saken er etter vår vurdering ikke av en slik karakter og omfang at det er hensiktsmessig å involvere andre brukere og rettighetshavere før vedtaket blir fattet.

Det er positivt at søker ønsker å ha fokus på sporløs ferdsel, hensyn til natur- og dyreliv og sikkerhet i sitt turopplegg. Det er også positivt med en guide som kan veilede og informere de som er med på turopplegget. Den kunnskapsformidlingen som det legges opp til ved bruk av erfaren guide, kan være positivt med tanke på å bygge kunnskap og gode holdninger hos brukerne i området. Det er gode erfaringer fra turer med guide, også fra andre verneområder. Med denne ene turen og størrelsen på gruppa kan vi ikke se at dette vil utgjøre en trussel for naturverdiene i det aktuelle området. Tvert imot kan den kunnskapsformidlingen som det legges opp til ved bruk av guide, være positivt med tanke på å bygge kunnskap og gode holdninger hos brukerne i området.

§ 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver og § 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, ansees ikke som relevant i denne sammenheng.

Det er en svært høy terskel for å kunne regulere ferdsel til fots i henhold til naturmangfoldloven, og det må i så fall kunne begrunnes i sårbare områder og sårbareperioder. Nasjonalparkstyret vurderer at organiserte turer til fots i tråd med denne tillatelsen, ikke vil være i strid med verneformålet eller påvirke verneverdiene nevneverdig.